

42. Puoluekokous

42. Partikongressen
27.-29.5. Joensuu Areena

Työelämäaloitteet 48-58

Puoluehallituksen lausunnot
ja puoluekokouksen päätökset 27.-29.5.2010

SISÄLLYSLUETTELO

48.	Työntekijän tasavertaiset oikeudet työelämässä	3
	Mustasaaren Sosialidemokraatit ry:n aloite.....	
	Puoluehallituksen lausunto	4
49.	Kunnat panostamaan työntekijöittensä jaksamiseen	4
	Heinolan Sosialidemokraattinen Työväenyhdistys ry:n aloite	
	Puoluehallituksen lausunto	5
50.	Työn jakaminen.....	6
	Lahden Sosialidemokraattinen Naisyhdistys ry:n aloite	
51.	Lyhennetyn työaikamallin käyttö Suomessa selvitettävä	7
	Socialidemokraattiset Nuoret ry:n aloite.....	
	Puoluehallituksen lausunto aloitteista 50-51	7
52.	Pätkätyöläisten oikeusturvasta pidettävä huolta	8
	Töölön Sosialidemokraattinen Yhdistys ry:n aloite	
53.	SDP:n ajettava pätkätyöläisille lomapankkia	9
	Lahden Sos.-dem. Työväenyhdistys ry:n aloite.....	
54.	Vuokratyön työehtoja parannettava.....	9
	Socialidemokraattiset Nuoret ry:n aloite.....	
55.	Määräaikaisten työsuhteiden määrää vähennettävä	10
	Socialidemokraattiset Nuoret ry:n aloite.....	
	Puoluehallituksen lausunto aloitteista 52-55	10
56.	Työsuojelupiirien toimintaedellytykset turvattava	12
	Joensuun Työväenyhdistys ry:n jäsen Jari Markkisen aloite.....	
57.	Työsuojelun resurssit turvattava	12
	Auto- ja Kuljetusalan Sos.-Dem.Yhdistys ry:n aloite.....	
	Puoluehallituksen lausunto aloitteista 56-57	13
58.	Yksilölliset voimavarat on huomioitava ja hyödynnettävä.....	13
	Socialidemokraattiset opiskelijat SONK ry:n aloite	
	Puoluehallituksen lausunto	14

Työelämäaloitteet

48. Työntekijän tasavertaiset oikeudet työelämässä

Mustasaaren Sosialidemokraatit ry:n aloite

Moni työntekijä menettää työnsä vaikka sama työ jatkuu. Työntekijät menettävät työnsä usein myös silloin kun työ on järjestetty aliurakoitsijan toimesta, eli kun työnantajat kilpailutetaan. Monesti työntekijä menettää työpaikkansa jopa silloin kun työ jatkuu samanlaisena.

Työelämän muutos

Suomessa työsuhdeturva on pääasiassa säädely työsopimuslaissa. Työsopimuslaissa työsuhdeturvaa ei ole vahvistettu.

Työelämä on muuttunut ja on edelleen muuttumassa voimakkaasti. Niin sanottu epätyypilliset työsuhteet ovat lisääntyneet ja edelleen tulee uusia työsuhteen muotoja. Työsuhteet järjestetään enenevässä määrin aliurakointina vaikka tehtävä ei ole tilapäistyö eikä mitään erityistehtävää.

Edellä mainittua muutostilannetta työntekijä on voinut tehdä työtänsä vuosia - jopa vuosikymmeniä. Hänelle ilmoitetaan kilpailuttamistilanteessa, että hän voi hakea tekemäänsä työtä uudelleen. Vaikka työntekijä on tehnyt työtänsä nuhteettomasti ja ahkerasti, ja vaikka hän hakee tätä "omaa työtänsä", niin hän voi menettää työnsä.

Silloin kun kyseessä on jatkuvasti tehtävä työ, niin olisi kohtuullista, että työntekijä voisi suunnitella palkkatulonsa varassa omaa elämäänsä ja talouttaan turvallisesti.

Liikkeenluovutus

Työnantajan vaihdos voi olla nk. liikkeenluovutus. Liikkeenluovutuksen toteutuessa työntekijällä on oikeus jatkaa työsuhdettaan vanhana työntekijänä (liikkeenluovutus direktiivistä ja Työsopimuslain liikkeenluovutus säädöksestä johtuen).

Jos työsuhde on järjestetty aliurakoitsijan toimesta suoritettavaksi ja aliurakoitsija vaihtuu, niin näissä tilanteissa työnantajan vaihdos useassa tapauksessa järjestetään aliurakoitsijoiden toimesta siten, ettei liikkeenluovutusta tapahdu.

Liikkeenluovutuksen tunnusmerkeiksi on oikeudellisesti muodostunut sarja mittausasioita. Mittausasioita ovat muun muassa:

1. Toiminnan samanlaisuus
2. Vanhan ja uuden työnantajan välinen sopimus tai kauppasuhte
3. Vanhasta henkilökunnasta merkittävän osan työsuhteiden jatkuminen uuden työnantajan palveluksessa
4. Toiminnan identiteetti
5. Toiminnan jatkumisen välittömyys
6. Jatkamiseen tähtäävät suunnitelmat

Aliurakoitsijan vaihtamisen yhteydessä ratkaisevimmaksi tapahtumaksi liikkeenluovutusta tulkittaessa on muodostunut vanhasta henkilökunnasta enemmistön siirtyminen ja/tai vanhan ja uuden yrityksen sopimus tai kauppasuhteet.

Kun mittausperusteena on vanhan henkilökunnan siirtymien uudelle työnantajalle, niin täten työnantajien vaihdos useimmiten tarkoitushakuisesti järjestetään siten, ettei vanhasta työvoimasta oteta työhön merkittävää osaa. Näin siitä huolimatta vaikka vanhalla työvoimalla olisi kaikkien paras tietotaito tehtävästä työstä.

Tarjouskilpailun hävinnyt yrittäjäosapuoli joutuu tavallisesti irtisanomaan koko kilpailun kohteena olevan työpaikan henkilökunnan. Tällaisessa tilanteessa päättyvät jopa perhevapaalla olevat työsuhteet, armeijassa olevien työsuhteet, luottamusmiehen työsuhde, työsuojeluvallatuetun työsuhde siis henkilöiden, joiden työsuhteita ollaan aikaisempina vuosina vahvistettu. Puhumattakaan ahkerasta ja monivuotisella työsuhteella huolellisella työllä tehnyttä tavallista työntekijää joka ei voi jatkaa työtä ja saada siitä toimeentuloaan.

Työsuhdeturvan puuttuminen ja miksi näin tapahtuu

Työsuhdeturvan perustana on toiminut periaate, ettei työsuhde pääty ilman perusteltua syytä. Edellä kerrotussa kilpailutustilanteessa työntekijät menettävät työsuhteensa ilman mitään työhön tai työntekijään kohdistuvaa perustetta. Uusi yrittäjä ottaa useassa tapauksessa joitakin osaajatyöntekijöitä vanhalta työnantajalta, mutta varoo ottamasta nk. merkittävää osaa joka johtaisi liikkeenluovutukseksi.

Mustasaaren Sosialidemokraatit ry esittää puoluekokoukselle, että

jotta työntekijän asema työelämässä olisi johdonmukaista, tasapuolista ja oikeudenmukaista, palkansaajan työsuhde ei pitäisi päättyä ilman perusteltua syytä. Tämän epäoikeudenmukaiset tapahtumat voitaisiin vastaisuudessa korjata jos esimerkiksi Suomen Työsopimuslain liikkeenluovutus säädöksessä olisi lisäys, että kilpailutustilanteessa liikkeenluovutus toteutuu katsomatta henkilöstön siirtymämäärää. Liikkeenluovutus katsottaisi tapahtuneen muiden tunnusmerkkien täytyessä. Jos tämän ongelman korjaaminen on mahdollista jollain muulla tavalla, niin tämän epäkohdan korjaaminen on kuitenkin pääasia. Tiedostamme, ettei puolueemme ole maan hallituksessa tällä hetkellä eikä palkansaajan aseman korjaaminen ole muutoinkaan porvarienemmistöisessä eduskunnassa mutkatonta. Ehdotamme täten puolueosastona, että Suomen Sosialidemokraattinen puolue ryhtyisi kaikkiin sellaisiin toimiin jolla tämä työntekijöiden työsuhdeturvan kohtuuton tilanne korjaantuisi.

Puoluehallituksen lausunto

Aloitteessa ehdotetaan työsopimuslain liikkeenluovutussäädöstä muutettavaksi niin, että liikkeenluovutus kilpailutustilanteessa toteutuu katsomatta sitä, kuinka paljon henkilöstöä uuteen yritykseen siirtyy. Liikkeenluovutus katsottaisiin tapahtuneen muiden tunnusmerkkien täytyessä.

Asiasta ei ole aiempia päätöksiä. Aiempien kannanottojen mukaan ulkoistamisten ja yritystoiminnan pilkkomistilanteissa henkilöstön asema on turvattava, sekä edistettävä työntekijöiden mahdollisuuksia vaikuttaa heitä koskeviin asioihin, kuten tuotannon sijoittautumis- ja investointipäätöksiin, tuotantotapoihin, työn organisointiin, alihankkijoita, ostopalveluja tai vuokratyövoimaa koskeviin ratkaisuihin, niiden valmisteluvaiheessa. Työntekijöiden osallistumisoikeuksien perustaksi tarvitaan toimivaa luottamusmiesjärjestelmää ja entistä parempia kansainvälisiä ja EU-tason työmarkkinasopimuksia ja lainsäädäntöä.

Epävarmuus työn ja toimeentulon jatkumisesta on pahimpia esteitä tuottavuuden nostamiselle, tasa-arvolle ja sille, että ihmiset jaksaisivat työssä nykyistä pidempään. Perusteettomista määräaikaista työsuhteista ja määräaikaisten työsuhteiden ketjuttamisesta on viimein päästävä eroon. Myös ammattiyhdistysten ja luottamusmiesten toimintaoikeuksia on parannettava mm. vuokratyösuhteita koskevassa edunvalvonnassa ja alihankintatilanteissa.

Päätös

SDP selvittää EU-direktiiviin ja työsopimuslainsäädäntöön perustuvan liikkeenluovutusta koskevan sääntelyn toimivuutta ja toimii vahvistaakseen henkilöstön turvaa liikkeenluovutustilanteissa.

49. Kunnat panostamaan työntekijöittensä jaksamiseen

Heinolan Sosialidemokraattinen Työväenyhdistys ry:n aloite

Kuntatyönantaja ei vapaudu kokonaan eläkemaksuista, vaikka palveluita siirrettäisiin yksityis-sektorilla tuotettavaksi. Jos aikaisemmin kunnan palveluksessa ollut henkilö siirtyy eläkkeelle

yksityisen työnantajan palveluksesta, osa hänen eläkkeensä aiheuttamista kustannuksista peritään niiltä kunnilta, joiden palveluksessa hän on työaikanaan ollut.

Kunnallisen eläkejärjestelmän piiriin kuuluneen työntekijän mahdollinen lisäetuus raukeaa, jos hänen eläketurvansa yksityistämisen johdosta siirtyy yksityissektorin työeläkeyhtiöön.

Edellä olevan perusteella on sekä kunnan että kunnan palveluksessa olevan etu, että kunnan työntekijät pysyvät mahdollisimman pitkään kunnan palveluksessa.

Heinolan Sosialidemokraattinen Työväenyhdistys ry esittää puoluekokoukselle, että

puolue omalta osaltaan pyrkii vaikuttamaan siihen, että kunnat panostavat työntekijöittensä työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen vähintään lakisääteiseen eläkeikään asti.

Puoluehallituksen lausunto

Aloitteessa esitetään, että puolue omalta osaltaan pyrkii vaikuttamaan siihen, että kunnat panostavat työntekijöittensä työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen vähintään lakisääteiseen eläkeikään asti. Aloite on puolueen aiempien linjausten mukainen. Se velvoittaa sekä valtion että kuntien päättäjiä toimimaan kuntien työntekijöiden hyvinvoinnin eteen.

Mm. vuoden 2007 eduskuntavaaleissa SDP:n vaaliohjelmaan sisältyivät seuraavat tavoitteet:

- Julkisella sektorilla yhteisten palveluiden tekijöillä on oltava kunnan työolot ja palkka. Julkiselle sektorille on turvattava riittävät taloudelliset voimavarat.
- Julkisen sektorin on toimittava esimerkkinä: päätöitä pitää muuttaa pysyviksi työsuhteiksi, palvelujen laadusta ja tuloksellisuudesta tulee huolehtia hyvällä johtamisella ja henkilöstöpolitiikalla sekä turvaamalla riittävä henkilöstömäärä.

Syksyllä 2007 eduskunta hyväksyi lainmuutokset, joiden tarkoituksena oli parantaa määräaikaissa työsuhteissa työskentelevien työntekijöiden asemaa ja ehkäistä sellaisten määräaikaisten työsopimusten käyttöä, joille ei ole olemassa lain mukaista perustetta. Muutoksen myötä vähintään kuukauden ajaksi tehtävien työsopimusten kohdalla työnteon keskeisiä ehtoja koskevan selvityksen antamisvelvollisuuden rikkominen tuli rangaistavaksi työnantajalle.

Kuitenkin esimerkiksi lääninhallitusten syksyllä 2009 antamien vanhustenhuollon tilaa koskevien raporttien perusteella tiedetään, että esim. vanhustenhuoltoon palkataan usein liian vähän pätevää henkilöstöä. Sijaisten palkkaamisen kunnat kieltävät säästövaatimusten takia kokonaan, tai sijaisiksi palkataan kouluttamattomia ihmisiä. Tällaisilla ratkaisuilla kuormitetaan työyhteisöä turhaan.

Kuntien tulee toimia hyvinä työnantajina ja välttää perusteettomia määräaikaista työsuhteita. Epätyypillisissä työsuhteissa olevien asemaa tulee parantaa edelleen. Esimerkiksi henkilöstö- ja työaikapankit, työpoolit tai työntekijöiden työtehtävien ja toimipaikkojen joustot voivat olla toimivia välineitä järjestää työsuhteita ja työaikoja jatkuviksi.

Kuntasektori on työvaltaista. Hoivaa ja hoitoa tai opetusta ei voida korvata automaatiolla ja toimintatapoja uudistamalla samalla tavalla kuin prosessiteollisuudessa. Tuottavuutta ja tuloksellisuutta on kehitettävä myös kuntapalveluissa, mutta sen varjolla ei tule lisätä itsetarkoituksellista yksityistämistä.

Henkilöstön tulee nykyistä enemmän voida vaikuttaa omaan työhönsä ja siitä muodostuviin kustannuksiin. Hierarkioita on purettava ja hallinnointia kevennettävä. Voimavaroja on lisättävä palvelujen etulinjaan, erityisesti hoiva- ja hoitopalveluihin. Kuntatyönantajan kilpailukykyä rapauttaa hallitsematon yksityistäminen ja ulkoistaminen. Kunnallisen työn siirtyminen kunnallisen eläkejärjestelmän ulkopuolelle merkitsee painetta kunnallisen

eläkemaksun säilymisestä yksityistä korkeammalla tasolla, mikä heikentää kilpailukykyä.

Kuntien palvelutuotannon uudistaminen on yksi kunta- ja palvelurakenneuudistuksen tavoitteista. Uudistuksessa on syytä pyrkiä myös kuntakoon suurentamiseen, sillä se on yksi tärkeä avain pätkätyöongelman ratkaisemisessa. Suuremmissa kunnissa voidaan esimerkiksi perustaa sijaispankkeja tai tehdä muita järjestelyjä, joilla pätkätyötä muutetaan kokopäiväiseksi ja vakituiseksi.

Kunnalla tulee olla kokonaisvastuu kuntalaisille palveluistaan. Palveluiden toimivuus ja laatu on varmistettava saumattomien hoitoketjujen avulla. Jos tästä ketjusta merkittävä osa on ulkoistettu, kokonaisvastuu hämärtyy ja kokonaisuuden hallinta heikkenee. Kuntien taloudellista tilannetta on tarkasteltava nykyistä realistisemmin valtion talouden kehityksen yhteydessä Peruspalveluohjelmassa. Kuntien taloutta on vahvistettava ensisijaisesti kuntien verotulopohjaa vahvistamalla ja uudistamalla valtionosuusjärjestelmää kannustavammaksi ja yksinkertaisemmaksi. Myös kuntien valtionosuuksia tulee korottaa merkittävästi. SDP on kuluvalle vaalikaudella esittänyt tätä. Esimerkiksi vuoden 2010 budjettiin sosialidemokraatit esittivät 500 miljoonan lisäpanostusta kuntien valtionosuuksiin, mutta hallituspuolueet eivät tätä esitystä kannattaneet.

Kuntatalous on joutumassa kohtalokkaaseen syöksykierteeseen, mikä rapauttaa hyvinvointipalveluita. Hallituksen esitykset kuntapalveluiden rahoittamiseksi ovat olemattomia. Kun samaan aikaan toteutetaan mittavat veronkevennykset, on kysymys selkeästi ideologisesta valinnasta: verot alas ja palvelut markkinoille. Tällaista politiikkaa SDP vastustaa.

Päätös

Socialidemokraattiset toimijat panostavat sekä kunta- että valtiotasolla kuntien työntekijöiden työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen lisäämällä henkilöstön vaihtumismahdollisuuksia, keventämällä palvelujen hallinnointia ja purkamalla turhia hierarkioita. SDP toimii sen eteen, että palveluiden tuottamiseen – erityisesti hoiva- ja hoitopalveluihin – saadaan lisää voimavaroja, mutta myös tuottavuutta lisätään mm. edistämällä aktiivisesti kunta- ja palvelurakenteiden uudistamista. Kuntatyönantajan kilpailukykyä on pidettävä huolta. Tämä ehkäisee palveluiden ideologista yksityistämistä ja ulkoistamista.

50. Työn jakaminen

Lahden Sosialidemokraattinen Naisyhdistys ry:n aloite

Työttömyys uhkaa yhä useampaa ihmistä, joten on syytä nostaa esille vielä kerran työn jakamisen merkitys työttömyyden torjunnassa. Koska huoltosuhde on muuttumassa suurten ikäluokkien eläkkeelle siirtymisen myötä 2010-luvulla, olisikin syytä miettiä työnjaon laajentamisen mahdollisuutta väliaikaisesti esimerkiksi seuraavan 5 vuoden ajaksi.

Osa-aikatyötä, vuorotyön eri muotoja ja vuorottelua eli ns. valikoivaa työaikapolitiikkaa pidetään käyttökelpoisena keinona parantaa työllisyyttä ja luoda työmarkkinakontakteja mm. pitkäaikaistyöttömille. Ranskassa on tehty useampia tutkimuksia lyhennetyin työviikon (35 t/vk) työllistävästä vaikutuksesta. Tulokset ovat ristiriitaisia, mutta ilman empiiristä tutkimusta on mahdotonta tietää lyhennetyin työviikon vaikutusta työllisyyteen, joten ainakin tietyillä aloilla, missä kokeiluun olisi mahdollisuutta, kannattaisi asiaa harkita.

Työnjakoa kokeilleet työnantajat ovat tutkimuksen mukaan yleensä tyytyväisiä tulokseen. Työntekijät ovat motivoituneempia, kun he saavat tehdä työtään aikana, joka heille sopii paremmin. Kahdet aivot samassa työssä lisäävät selvästi myös luovuutta.

Lyhyemmät työajat pitävät mielen virkeänä ja ruumiin kunnossa, poissaolot sairauden takia ovat työn jakamisen jälkeen huomattavasti vähentyneet. Kaikki nämä edut voittavat reippaasti työn jakamisesta koituvat haitat ja kustannukset.

Lahden Sosialidemokraattinen Naisyhdistys ry esittää puoluekokoukselle, että

SDP ja sen toimijat päätöksenteossa pitävät huolta siitä, että työn jakamista voitaisiin laajentaa tilapäisesti seuraavan 5 vuoden ajaksi. Tällä hetkellä voimassa olevat työnjaon mahdollisuudet taataan jatkossakin työntekijöille.

51. Lyhennetyin työaikamallin käyttö Suomessa selvitettävä

Sosialidemokraattiset Nuoret ry:n aloite

Suomessa irtisanottujen ja lomautettujen määrä on räjähtänyt käsiin. Lokakuussa 2009 Suomessa työttöminä oli jo yli 215 000 henkilöä työkäisestä väestöstä, mikä on 60 000 enemmän kuin vuotta aiemmin. Lomautettujen määrä on yli 40 000.

Suomessakin on selvitetty Keski-Euroopassa paljon käytettyä lyhennetyin työaikamallin käyttöä. Lyhennettyä työaikamallia (Kurzarbeit) käytettäisiin nykyisen lomautuskäytännön sijaan siten, että yritys maksaa työntekijälle nelipäiväisen työviikon tekemisestä ja valtio maksaa puuttumaan jäävästä työpäivästä kaksi kolmasosaa. Yritys pystyisi käyttämään lyhennettyä työaikamallia maksimissaan 24 kuukauden ajan. Seitsemän kuukauden jälkeen valtio maksaisi työntekijän sosiaaliturvamaksun.

Tarkoituksena on, että valtio tukee molempia osapuolia vastineeksi sille, ettei yritys irtisano työntekijöitään. Lomautuksen sijaan työntekijä voi siis tehdä töitä ja hänelle kertyy muun muassa eläkettä, mitä ansiosidonnaisen työttömyyskorvauksen nostamisesta ei kerry. Huolimatta lyhennetyin työajan kalleudesta, tulee sen käyttö valtiolle halvemmaksi kuin työttömyyskorvausten maksaminen. Itävallassa, jota voidaan pitää taloudelliselta rakenteeltaan hyvin samanalaisena kuin Suomea, lyhennetty työaikamalli on ollut käytössä jo monia vuosia ja vaikutukset ovat olleet positiivisia.

Sosialidemokraattiset Nuoret ry esittää puoluekokoukselle, että

se velvoittaa puolueen selvittämään lyhennetyin työaikamallin käyttämistä Suomessa.

Puoluehallituksen lausunto aloitteista 50-51

Aloitteissa ehdotetaan työajan lyhentämistä sekä työn jakamista uudelleen ainakin määräaikaaisesti. Työaikaa voitaisiin lomautuksen sijaan lyhentää esimerkiksi Itävallassa käytössä olevan ns. Kurzarbeit-järjestelmän avulla, jolloin järjestelmä korvaisi nykyistä lomautusjärjestelmää. Kurzarbeit -järjestelmässä yritykset voivat lyhentää henkilöstönsä työaikaa ja supistaa näiden palkkoja vastaavassa suhteessa, ja valtio korvaa työntekijälle suuren osan ansionmenetyksestä. Valtio osallistuu myös palkan sivukulujen maksamiseen. Työajan lyhentämisellä ja yhteiskunnan tuella pyritään välttämään irtisanomisia.

Aloite on linjassa SDP:n aiempien kantojen kanssa siinä, että puolue tavoittelee joustavien työaikamallien lisäämistä. Työn vähentyessä voitaisiin irtisanomisia ja lomautuksia välttää valtion tuella. Etuna lomautuksiin verrattuna on se, että lomautukset eivät jakaudu samalla tavalla tasapuolisesti kuin lyhennetty työviikko. Lyhennetty työviikko jakaisi sopeuttamistoimista aiheutuvaa taakkaa ja kielteisiä seuraamuksia tasaisemmin henkilöstön kesken. Lomautetulle käy lisäksi usein niin, että hänet irtisanotaan, kun vaikeudet jatkuvat. Kurzarbeit-mallissa valtio tukee lyhyen työviikon käyttöönottoa, jos yritys samalla pidättäytyy irtisanomisista. Työpaikkojen säilyminen – työttömyyden kasvun sijaan – on edullista valtion taloudelle. Toisin kuin aloitteen 51 perusteluissa väitetään, kertyy työntekijällä kuitenkin nykyisin eläkettä myös ansiosidonnaisena työttömyyspäiväraha-aikana enintään 63 vuoden iän

täyttymiskuukauden loppuun asti.

Mallin soveltuvuus Suomeen on syytä selvittää. Työntekijöiden osaamisen ylläpitäminen, kehittäminen ja laajentaminen työsuhteen aikana on keskeistä. Näin työnantajalla on myös tuotannon muutostilanteissa osaavaa työvoimaa ja toisaalta turvataan työntekijöiden työmarkkinakelpoisuuden lisääntyminen työttömyyden uhatessa.

Päätös

SDP katsoo, että Suomen lainsäädäntöön perustuva lomautusmalli on pääosin toimiva keino irtisanomisten välttämiseksi. On kuitenkin syytä selvittää pysyvään työsuhteeseen perustuvien uusien työn jakamismallien soveltuvuutta suomalaisille työmarkkinoille. Vuorotteluvapaan käyttöä tulee heikossa työllisyystilanteessa lisätä keventämällä määräaikaisesti sen ehtoja, ja ottamalla käyttöön korotettu tuki silloin, kun vuorotteluvapaalle siirtyvän työntekijän tilalle palkataan kaksi nuorta työnhakijaa. Myös työttömien työllistymistä ja ikääntyvien työntekijöiden työssä jaksamista tukeva osa-aikaisän uudistaminen on toteutettava välittömästi erityisesti nuorten työttömien työllistymistä tukevalla tavalla.

52. Pätkätyöläisten oikeusturvasta pidettävä huolta

Töölön Sosialidemokraattinen Yhdistys ry:n aloite

Huomattava osa suomalaisista työntekijöistä työskentelee tätä nykyä muunlaisessa kuin vakituisessa täysiaikaisessa työsuhteessa. Määräaikaiset työsuhteet, itse itsensä työllistävät, tarvittaessa töihin tulevat "ekstraajat", vuokratyöntekijät, osa-aikaiset ja muut poikkeavat työnteon muodot luovat lainsäädännölle ja -valvonnalle uusia haasteita. Suomen lainsäädäntö tunnustaa yhä huonosti poikkeavat työnteon muodot ja pätkätyöläisten käytännön oikeusturva on heikko verrattuna vakituisessa työsuhteessa työskenteleviin. Pätkätyöläisten on vaikea pitää kiinni oikeuksistaan ja jatkuva venyminen, joustaminen ja epävarmuus lisäävät työn kuormittavuutta ja vähentävät hyvinvointia työssä. Vuokratyö, pätkätyöt ja erilaiset tilapäisjärjestelyt ovat nakertamassa työelämästä sitä perusturvaa, joka on ollut koko nykyisen järjestelmän perustana.

Määräaikaiset työsuhteet

Määräaikaisille työsuhteille on olemassa legitiimit käyttötarkoituksensa ja lakiin on säädetty asianmukaiset rajat niiden käytölle. Työsopimuslain mukaan määräaikainen työsuhde voidaan tehdä vain perustellusta syystä ja ilman perusteltua syytä tehty määräaikainen työsuhde on suoraan lain nojalla toistaiseksi voimassaoleva. Määräaikaisessa työsuhteessa olevien työntekijöiden on kuitenkin käytännössä hyvin vaikea toteuttaa oikeuksiaan tilanteessa, jossa työnantaja ei noudata lakia. Yhtenä mahdollisena ratkaisuna olisi, että työsuojeluviranomaisille annettaisiin tehtäväksi valvoa määräaikaisten työsuhteitten lainmukaisuutta. Työsuojeluviranomaiset voisivat työntekijän pyynnöstä selvittää määräaikaaisuuslain mukaisuutta sekä tarvittaessa velvoittaa työnantajan noudattamaan lakia.

Vuokratyöntekijät

Vuokratyöntekijät ovat muihin työntekijöihin verrattuna siinä eriskummallisessa asemassa, että heillä ei ole työsuhdeturvaa. Vuokratyöntekijän työsuhde voidaan päättää milloin vain käyttäjäyritys päättää, ettei se enää tarvitse vuokratyöntekijää. Irtisanomissuojan puuttumisen vuoksi vuokratyöntekijöillä ei juuri ole turvaa myöskään sairastumisen tai vaikkapa raskauden sattuessa. Ei ole olemassa mitään kestäviä perusteluja miksi Suomen työmarkkinoille on pitänyt luoda vuokratyöntekijöiden kaltainen työsuhdeturvaa vailla olevien työntekijöiden ryhmä. Vuokratyöntekijöille on lainsäädäntöteitse luotava turva työsuhteen perusteetonta päättämistä vastaan. Hyviä kokemuksia on Ruotsissa mallista, jossa vuokratyöntekijät ovat toistaiseksi voimassaolevassa työsuhteessa vuokratyöyritykseen ja yritys on velvollinen maksamaan heille tietyn osuuden palkasta siltä ajalta kun heille ei kyetä tarjoamaan töitä.

Tarvittaessa töihin tulevat työntekijät

Tarvittaessa töihin tulevat ovat työntekijöiden ryhmä, jolla ei ole kiinteää työaikaa, vaan jotka tulevat töihin silloin kun työnantaja heidät erikseen tarpeen ilmaantuessa kutsuu. TTT-tyo voi olla hyvä vaihtoehto esimerkiksi opiskelijalle ja oikeus kieltäytyä yksittäisistä tarjotuista työvuoroista tarjoaa tiettyä vapautta. Oikein käytettynä TTT-työ koostuu yksittäisistä lyhyistä määräaikaaisuuksista, silloin kun työnantaja tarvitsee tilapäistyövoimaa sijaistamaan lyhyitä poissaoloja tai paikkaamaan tuotantohuippuja. TTT-työllä on kuitenkin yhä enemmän alettu paikkaamaan myös vakituisen työvoiman tarvetta, jolloin työntekijä saattaa tehdä täysipäiväisesti töitä, mutta työnantaja katsoo oikeudekseen lakkauttaa työt milloin vain. Lainsuojan heikkous johtuu paljolti siitä, ettei tarvittaessa töihin tulevia työntekijöitä tunneta työsopimuslain systematiikassa, joka on laadittu ennen kaikkea vakituisia täysiaikaisia työsuhteita silmäläpäitäen.

Töölön Sosialidemokraattinen Yhdistys ry esittää puoluekokoukselle, että

SDP ja sen toimijat ottavat epätyyppisissä työsuhteissa työskentelevien oikeusturvan ja sen kehittämisen tasaveroiseksi prioriteetiksi vakituisista työsuhteista huolehtimisen rinnalle ja toimivat sen eteen, että työelämässä heikossa asemassa olevilla olisi nykyistä vahvemmat oikeudet, sekä ennen kaikkea keinot toteuttaa noita oikeuksia. SDP sitoutuu ajamaan eteenpäin seuraavia muutoksia lainsäädäntöön:

- Työsuojeluviranomaisille luodaan keinoja puuttua tehokkaasti lainvastaisiin käytäntöihin määräaikaisten työsuhteitten osalta.
- Vuokratyöntekijöille luodaan työsuhdeturva.
- Tarvittaessa töihin tulevien työntekijöiden asema kirjataan lakiin.

53. SDP:n ajettava pätkätyöläisille lomapankkia

Lahden Sos.-dem. Työväenyhdistys ry:n aloite

Yhä useamman suomalaisen työelämä koostuu niin sanotuista pätkätöistä, jolloin varsinaisia vuosilomapäiviä ei välttämättä ehdi kertyä riittävästi tai niitä maksetaan lomien pitämisen sijaan rahana. Työsuhteen vaihtuessa esiintyy usein työttömyyttä, jota ei voi pitää varsinaisena lomana, sillä työtön ei muun muassa saa matkustaa ulkomaille. Työtön pätkätyöläinen nähdään nimenomaan työttömänä työnhakijana, jonka tulisi aktiivisesti hakea uusia työtehtäviä.

Pätkätyöläisillä pitää olla sama oikeus lomiin kuin vakinaisissa työsuhteissa olevilla suomalaisilla. Henkinen ja fyysinen hyvinvointi vaatii lomaa, jonka aikana ehtii kunnolla levätä. Pätkätyöläisten lomapankin ideana on varastoida pätkätöistä kertyviä lomapäiviä, niin että pätkätyöläinen voi käyttää niitä vuoden mittaan – joko työsuhteen aikana tai uutta työtehtävää hakiessa.

Lahden Sos.-dem. Työväenyhdistys ry esittää puoluekokoukselle, että

SDP vaatii pätkätyöläisten lomapankin perustamista.

54. Vuokratyön työehtoja parannettava

Sosialidemokraattiset Nuoret ry:n aloite

Vuokratyö on työntekijälle henkisesti erittäin raskasta ja vuokratyöläisen irtisanomissuoja on lähes olematon. Vuokratyöläisen pitää olla työhön lähtövalmiina usein vain muutaman tunnin varoitusajalla ja töistä hänet voidaan lähettää myös yhtä nopeasti pois. Vuokratyöläisiä käytetään yleensä määräaikaisten työsuhteiden ohessa ja niiden sijaan. Vuokratyöläinen korvaa siis usein jo määräaikaaisella työsuhteella työskentelevän henkilön.

Vuokratyöntekijälle on taattava toimeentulo myös silloin, kun työtä ei ole tarjolla. On kohtuutonta olettaa, että henkilö on ilman minkäänlaista korvausta jatkuvassa valmiudessa lähte-

mään mihin tahansa työhön, minne tahansa. Vuokratyöntekijöille tulisi lakisääteisesti taata niin sanottu varallaolokorvaus. Toisin sanoen, vuokratyöntekijät on saatettava samaan asemaan muiden vakituisessa työsuhteessa olevien kanssa. Vuokratyö on työmuotona tullut jäädäkseen ja on entistäkin tärkeämpää, että vuokratyöläisen työehdot saadaan tarvittavalle oikeudenmukaiselle tasolle.

Sosialidemokraattiset Nuoret ry esittää puoluekokoukselle, että

se valtuuttaa puolueen tekemään selvityksen vuokratyöntekijöiden varallaolokorvauksen lisäämisestä lainsäädäntöön ja varmistamaan, että vuokratyöntekijöiden työehtoja parannetaan.

55. Määräaikaisten työsuhteiden määrää vähennettävä

Sosialidemokraattiset Nuoret ry:n aloite

Valtion tuottavuusohjelman mukaan valtionhallinnossa tulee vähentää yhteensä 15 000 henkilötyövuotta vuoteen 2015 mennessä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että suurelle ikäpolvelle tarjotaan eläkepaketteja ja suurinta osaa viroista ei enää täytetä. Työ ei kuitenkaan julkiselta puolelta lopu, joten valtio on korvannut työvoimaansa liikaa määräaikaisilla työsuhteilla. Suomi on määräaikaisten työsuhteiden kärkimaita ja naisten määräaikaiset työsuhteet ovat tyypillisempiä kuin miesten.

Määräaikaiset työsuhteet ovat nykypäivää, mutta työnantajapuoli ei tunnu näkevän kolikon toista puolta. Työsuhteiden takana on työntekijä, ihminen, jolla on oikeus turvattuun elämään. Työntekijällä, joka tekee määräaikaisia työsuhteita koko työuransa ajan, ei voida katsoa olevan mahdollisuutta turvattuun elämään. Määräaikaisten työsuhteiden käytön totaalinen lopettaminen ei kuitenkaan ole yhteiskunnan toimivuuden kannalta järkevää, vaan esimerkiksi äitiyslomien ja vuorottelu- ja opintovapaiden ajaksi määräaikaiset työsuhteet ovat välttämättömiä.

Määräaikaisia työsuhteita ei saisi perusteettomasti käyttää vakinaisten työsuhteiden sijaan. Työsopimuslaki perustuu edelleen työntekijän suojelun periaatteelle ja siinä on omaksuttu toistaiseksi voimassa oleva työsopimus määräaikaisuuden sijaan. Todellisuus on kuitenkin hyvin toisenlainen. Työntekijä voi olla samassa työpaikassa töissä vuosia, mutta kuitenkin aina määräaikaisella sopimuksella. Usein kyseessä on niin sanottu ketjusopimustilanne, jossa työntekijällä on useita määräaikaisia työsuhteita peräkkäin. Menettely on lainvastainen, mutta työntekijän tehdessä esimerkiksi aina eri henkilön sijaisuuksia ei tätä menettelyä ole katsottu lainvastaiseksi. Työsopimuslain perusteissa todetaan, että jos työntekijä paikkaa pysyvää sijais- tarvetta, hänet pitää vakinaistaa. Pykälää kirjattiin kuitenkin vain lain perusteluosaan.

Sosialidemokraattiset Nuoret ry esittää puoluekokoukselle, että

se velvoittaa puolueen toimimaan määräaikaisten työsuhteiden ehtojen parantamisen puolesta siten, että perusteettomat määräaikaisuudet saataisiin loppumaan. Puolueen tulee myös tähdätä siihen, että työsopimuslakia saadaan muutettua nykyhaasteita vastaavaksi.

Puoluehallituksen lausunto aloitteista 52-55

Aloitteissa vaaditaan määräaikaisissa töissä ja vuokratyössä työskenteleville parempaa oikeusturvaa työsuhteessaan. Aloitteessa 52 vaaditaan, että SDP ottaa epätyyppisissä työsuhteissa työskentelevien oikeusturvan ja sen kehittämisen tasaveroiseksi prioriteetiksi vakituisista työsuhteista huolehtimisen rinnalle ja toimii sen eteen, että työelämässä heikossa asemassa olevilla olisi nykyistä vahvemmat oikeudet ja ennen kaikkea keinot toteuttaa noita oikeuksia. Lisäksi esitetään, että SDP sitoutuu ajamaan eteenpäin lainsäädäntömuutoksia, kuten työsuojeluviranomaisille keinoja puuttua tehokkaasti lainvastaisiin käytäntöihin määräaikaisten työsuhteiden osalta, ajaa lainsäädäntöön parempaa työsuhteturvaa

vuokratyöntekijöille sekä tarvittaessa töihin tulevien työntekijöiden aseman kirjaamista lakiin.

Aloitteessa 53 esitetään lomapankin perustamista määräaikaisissa työsuhteissa työskentelevien tasaveroisen lomaoikeuden turvaamiseksi. Pätkätyöläisten lomapankki yhdenvertaistaisi määräaikaisissa töissä työskentelevien asemaa suhteessa vakituisissa työsuhteissa työskenteleviin ja olisi myös joustava keino turvata pätkätyöntekijän oikeus loman pitämiseen. Pätkätyöläisten lomapankin perustaminen edellyttää muutoksia esim. työttömyysturvalain lomakorvauksen jaksottamissääntöihin. Esitetystä mallissa työntekijä päättäisi itse, tallettaako hän lomakorvauksensa lomapankkiin vaiko ei. "Lomapankkitilille" voisi mallin mukaan tallettaa useiden työsuhteiden lomakorvaukset. Työntekijä päättäisi itse, kuinka pitkän loman "palkan" vuosilomapankista kulloinkin nostaa. Sopivana lomapankin ylläpitäjänä pidetään esimerkiksi työttömyysvakuutusrahastoa.

Aloitteessa 54 vaaditaan lainsäädäntöön kirjattavaksi vuokratyöntekijöille varallaolokorvaus. Niin sanotuissa nollatuntisopimuksissa työntekijä on sidottu vuokratyötä välittävään työnantajaansa ja veloitettu ottamaan vastaan lyhyellä varoitusajalla työtä ilman, että hänellä on minkäänlaista varmuutta sitoumuksen vastineeksi saatavista työtunneista ja ansaintamahdollisuuksista. Tällaisia sopimuksia voidaan pitää kohtuuttomina. Vuokratyöntekijöiden tilannetta voitaisiin parantaa ottamalla käyttöön tarjottavien töiden määrästä riippumaton takuupalkka korvaukseksi varallaolosta.

Eduskunnan syksyllä 2007 hyväksymällä lainmuutoksella työnantajan selvityksenantovelvollisuutta määräaikaisissa työsuhteissa tehostettiin rangaistussäännöksellä. Työsuojeluviranomaisen toimivaltuuksia parannettiin samalla siten, että työsuojeluviranomainen voisi antaa kehotuksen sen varmistamiseksi, että työnantaja täyttää velvollisuutensa antaa selvitys myös työnteon keskeisistä ehdoista.

Syksyllä 2008 lisättiin vuokratyötä koskevaa erityissääntelyä työsopimuslakiin, tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annettuun lakiin sekä työturvallisuuslakiin. Vuokratyöntekijän ja käyttäjäyrityksen välistä tiedonsaantia parannettiin vuokratyösuhteeseen kuuluvien velvoitteiden täyttämiseksi. Vuokratyöntekijän siirtyessä käyttäjäyrityksen palvelukseen mahdollisesta koeajasta vähennetään aika, jonka työntekijä on ollut vuokrattuna käyttäjäyrityksessä. Vuokratyöntekijälle annettiin oikeus saada kirjallinen selvitys työnteon keskeisistä ehdoista myös alle kuukauden jatkuvissa vuokratyösuhteissa. Käyttäjäyrityksen luottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun tiedon-saantioikeutta parannettiin. Heillä on vuokratyöntekijän valtuutuksella oikeus saada vuokratyöntekijältä ja käyttäjäyritykseltä kaikki tiedot, jotka tarvitaan vuokratyöntekijän palkasta tai työsuhteeseen liittyvien lakien tai sopimusten soveltamisesta syntyvän erimielisyyden selvittämiseksi. Käyttäjäyrityksen henkilöstön edustaja voi myös edustaa vuokratyöntekijää tämän asiassa.

Vuokratyöntekijöille ja osa-aikaisille työntekijöille on myös saatu vakituisia kokoaikaisia työsuhteita ns. poolimallin avulla. Se tarkoittaa sitä, että he tekevät työtä eri aikoina eri yrityksille, mutta heillä on vain yksi muodollinen työnantaja. On aktiivisesti edistettävä poolimallien kaltaisten, ammatillista koulutusta ja työjaksoja vuorottelevien ja kokoaikaista työsuhdetta tukevien mallien laajempaa käyttöönottoa. Myös vuokratyössä uusia malleja voidaan käyttää hyväksi, jotta päästään käytännössä eroon vuokratyössä vallitsevista pätkätyön muodoista.

Kokoaikatyön on oltava työntekijän oikeus, osa-aikatyön hänestä itsestään riippuva mahdollisuus. Vakituiset työsuhteet ovat oman työn kehittämisen ja taloudellisen turvan kannalta parhaita tapoja tehdä työtä.

Päätös

Puoluekokous velvoittaa SDP:n eri toimijoiden ottavan pätkä- ja muissa epätyypillisissä työsuhteissa työskentelevien oikeusturvan ja sen kehittämisen tasaveroiseksi painopisteeksi vakituisista työsuhteista huolehtimisen rinnalle, sekä toimimaan sen eteen, että työelämässä heikossa asemassa olevilla on nykyistä vahvemmat oikeudet ja ennen kaikkea keinot toteuttaa noita oikeuksia. SDP ajaa

vuokratyöntekijöille varallaolokorvauksen kaltaista takuupalkkaa sekä parempaa työsuhdeturvaa, tavoitteenaan taata vuokratyöntekijöille työsuhde henkilöstöä vuokraavaan yritykseen. Ns. pätkätyöläisten lomapankki on otettava käyttöön, niin että sen käytännöt sopivat erilaisiin työsuhdemuotoihin. Päämääränä on, että samankaltaisista työntekotilanteista ansaitsee samalla työmäärällä samat edut ja oikeudet riippumatta työnteon ja työsuhteen muodosta.

56. Työsuojelupiirien toimintaedellytykset turvattava

Joensuun Työväenyhdistys ry:n jäsen Jari Markkisen aloite

Työelämän tehokkuusvaatimuksien lisääntyessä korostuu työsuojelun merkitys yritysten ja julkisten työyhteisöjen toiminnassa. Henkisen jaksamisen merkitys ja työolainsäädännön toteutuminen onkin yksilön kannalta entistä tärkeämpää. Työsuojelupiirien toimintaedellytyksiä on heikennetty niiden resursseja vähentämällä, jolloin valvontaa ja ohjaavaa, opastavaa toimintaa on aikaisempaa vähemmän. Juuri tuota opastavaa ja tiivistä yhteistyötä tarvitaan nykyistä enemmän yritysten ja työsuojelupiirien välillä, tarkastuksia ja valvontaa unohtamatta. Emme voi vieläkään ylpeillä työturvallisuus-tilastoilla muihin pohjoismaihin nähden. Tapaturmia ja työsuojelurikkomuksia sekä olemassa olevien työsuojelun asetusten rikkomuksia sattuu edelleen liian paljon.

Työsuojelupiirien toiminnan riippumattomuus ja itsenäisyys on turvattava myös jatkossa. Työsuojelupiirit eivät saa olla mukana aluehallintouudistuksessa, koska tällöin niiden toimintaedellytykset heikkenevät entisestään.

Joensuun Työväenyhdistys ry:n jäsen Jari Markkinen esittää puoluekokoukselle, että

SDP:n jäsenenä esitän puoluekokousaloitteeksi, että työsuojelupiirien toimintaedellytyksiä parannetaan ja riittävät resurssit varmistetaan lisääntyvien tehtävien hoitamiseen. Tavoitteena tulee olla työympäristön ja sen olosuhteiden parantaminen. Näitä tavoitteita tulee toteuttaa työsuojelun viranomaisvalvonnalla ja työnantajan sekä työntekijöiden yhteistoiminnalla. Yhteistyön pitää sisältää ennalta ehkäisevää toimintaa kuten esimerkiksi säännöllisiä tarkastuksia, valvontaa, koulutusta sekä perehdytystä.

57. Työsuojelun resurssit turvattava

Auto- ja Kuljetusalan Sos.-Dem.Yhdistys ry:n aloite

Hallituksen selonteko vuosien 2009–2012 valtiontalouden kehyksistä sisältää merkittäviä heikennyksiä työsuojelupiirien toimintaan. Työsuojelupiirien tarkastajien määrää ollaan vähentämässä sadalla, mikä on neljännes tarkastajien kokonaismäärästä. Suonenisku tuntuisi erityisen raskaana kuljetusalalla.

Työelämä on muuttunut voimakkaasti viime vuosina. Henkisen työsuojelun ja työhyvinvoinnin haasteet, työvoiman liikkuvuuden voimakas kasvu, vuokratyövoiman käyttö, harmaan talouden torjunta ja tapaturmien lisääntyminen sekä erilaisten altisteiden kuten kemikaalien lisääntyminen työssä ovat lisänneet työsuojelupiirien työtä ja tarvetta.

Sosiaali- ja terveysministeriö on tehnyt kolmikantaisesti sovitun päätöksen, että työsuojelupiirien tekemiä tarkastuksia lisätään 50 prosentilla vuoteen 2012 mennessä, mikä ei ole mahdollista, mikäli suunnitellut leikkaukset toteutetaan.

Työsuojelupiireille on viime vuosina annettu uusia tehtäviä kuten tilaajavastuun, tietosuojasasioiden, työelämän yksityisyyden suojan, yhdenvertaisuusasioiden ja ulkomaalaisten työntekijöiden työehtojen valvonta. EU:n tavoitteena on vähentää tapaturmia 25 prosentilla vuoteen 2012 mennessä. Tavoitteen saavuttamiseksi EU:n komissio painottaa jäsenmaita varmistamaan tarvittavat resurssit tehokkaamman lainsäädännön noudattamisen valvomiseksi. Edus-

kunta on edellyttänyt, että hallitus seuraa työsuojelupiirien resurssien riittävyyttä ja huolehtii siitä, että ne pystyvät selviytymään valvontavelvoitteistaan.

Auto- ja kuljetusalan Sos.-Dem. Yhdistys ry esittää puoluekokoukselle, että

puoluekokous evästää sosialidemokraattisia päättäjiä ja asioiden valmistelijoita kaikilla tahoilla toimimaan siten, että työsuojelupiirien resurssit turvataan, jotta sosiaali- ja terveysministeriön päätös tarkastuksien lisäämisestä 50 % vuoteen 2012 mennessä voidaan toteuttaa.

Puoluehallituksen lausunto aloitteista 56-57

Aloitteessa 56 vaaditaan työsuojelupiirien riittävien resurssien ja toimintamahdollisuuksien varmistamista tavoitteena työympäristön ja sen olosuhteiden parantaminen. Aloitteessa 57 vaaditaan työsuojelupiirien resurssien turvaamista siten, että sosiaali- ja terveysministeriön päätös tarkastuksien lisäämisestä 50 prosentilla vuoteen 2012 mennessä voidaan toteuttaa.

Aloitteet ovat linjassa sosialidemokraattien harjoittaman politiikan kanssa. Sosialidemokraatit ovat sekä hallitusvastuussa että oppositiossa ajaneet tarvittavia lisämäärärahoja työsuojeluviranomaisten tärkeän toiminnan turvaamiseksi. Olemme voimakkaasti ajaneet valtionhallinnon tuottavuusohjelman keskeyttämistä, sillä mikäli hallituksen kaavailema 100 htv:n vähennys vuosille 2012–2015 työsuojelun piirihallintoon toteutuu, se tarkoittaa noin 20 %:n vähennystä tarkastavasta henkilöstöstä.

Valvontaresurssien tarve ei ole vähenemässä, vaan kasvaa sen sijaan merkittävästi. Taustalla on mm. työtapaturmien lisääntyminen, ulkomaisen työvoiman määrän kasvu, sekä pirstaloitunut työelämä (uudet työnteon muodot). Työelämän laadullinen muutos ja usein tietotyöhön liittyvä työnteon kokonaisvaltaistuminen, työn ja vapaa-ajan rajan hämärtyessä sekä ns. harmaan ylityön lisääntyessä, vaikeuttaa merkittävästi mahdollisuuksia taata riittävä ja tyydyttävä työsuojelun taso. Samalla se haastaa myös kehittämään uudenlaista työaika-ajattelua, joka kykenee turvaamaan todelliset mahdollisuudet työntekijöiden riittävään elpymiseen. Tuottavuusohjelma tulee keskeyttää ja lisätä työsuojelupiirien resursseja niin, että tarkastusmääriä voidaan työsuojelupiirien tulossopimuksissa (2008–2011) sovittujen linjausten mukaisesti nostaa 50 prosentilla vuoteen 2011 mennessä.

Työsuojelupiirien tehtäviä kehitettäessä on huolehdittava vastaavasti niiden resurssien riittävyydestä suhteessa asetettuihin valvontavelvoitteisiin. Kehittämistyön on tapahduttava vaarantamatta ydintehtävien hyvää hoitoa ja turvaamalla kansainvälisen työjärjestön ILO:n sopimusten mukainen työsuojelun itsenäisyys.

Päätös

Puoluekokous yhtyy aloitteisiin. Puolue toimii jatkossakin niin, että työsuojeluviranomaisten riittävät resurssit turvataan, jotta konkreettiset työpaikkakäynnit ovat mahdollisia. Samalla edistetään myös ennakkoluulottomasti keinoja, joilla voidaan taata työntekijöille oikeus aitoon vapaa-aikaan.

58. Yksilölliset voimavarat on huomioitava ja hyödynnettävä

Sosialidemokraattiset opiskelijat SONK ry:n aloite

Työ tuo elämään sisältöä sekä kokemuksen tarpeellisuudesta ja osallisuudesta yhteiskunnassa. Oman toimeentulon hankkiminen on merkityksellistä ja henkisesti tärkeää. Yksilölliset voimavarat tulee huomioida nykyistä paremmin ja hyödyntää niitä yhteisen hyvän edistämiseksi.

Eri väestöryhmät tarvitsevat yhteiskunnan tukea ollakseen täysivaltaisia toimijoita työmarkkinoilla. Esteettömyyden on toteuduttava myös työelämässä. Toimintarajoitteisten, vajaatyöllisten, iäkkäiden ja maahanmuuttajien sijoittumista työelämän eri tehtäviin heidän kykynsä ja kiinnostuksensa mukaan tulee edistää joustavin järjestelyin. Tarvitaan ymmärrystä erilaisten ihmisten voimavaroista sekä joustoja työtapoihin, työaikoihin ja sosiaaliturvaan.

Sosialidemokraattiset opiskelijat SONK ry esittää puoluekokoukselle, että

SDP ja sen toimijat kaikessa toiminnassaan pitävät huolta siitä, että esteettömyys toteutuu niin työelämässä kuin muussa yhteiskunnallisessa toiminnassa ja työelämän joustot mahdollistavat yksilöllisten voimavarojen hyödyntämisen.

Puoluehallituksen lausunto

Aloitteessa vaaditaan SDP:n ja sen toimijoiden kaikessa toiminnassaan pitävän huolta siitä, että esteettömyys toteutuu niin työelämässä kuin muussa yhteiskunnallisessa toiminnassa ja työelämän joustot mahdollistavat yksilöllisten voimavarojen hyödyntämisen.

Aloite on linjassa puolueen aiempien kannanottojen kanssa. Aiempien kannanottojen mukaan julkisten tilojen on oltava esteettömiä. Esteettömyydellä tarkoitetaan muutakin kuin liikkumisen esteitä, myös näkö- ja kuulovammaisten erityistarpeet on otettava huomioon. Tekeillä olevista päätöksistä on oltava olemassa myös selkokielistä materiaalia.

Vuoden 2007 eduskuntavaalien vaaliohjelman mukaan vammaisten ja vajaakuntoisten mahdollisuuksia ansaita toimeentulonsa omalla työllään on tuettava. Vammaisille, mielenterveyskuntoutujille ja ikäihmisille on toteutettava toimivat asunnot ja riittävät tukipalvelut kohtuullisin kustannuksin. Vaaliohjelmassa katsottiin, että terveysliikuntaa edistäviä sekä lähiliikuntapaikkoja on rakennettava lisää. Myös vanhuksille ja vammaisille on turvattava mahdollisuudet käyttää liikuntapaikkoja. Kuntavaaliohjelmassa katsottiin, että kunnissa on aloitettava vammaisten ja osatyökykyisten yksilöllinen työhön valmennuspalvelu ja kuntien on myös omassa työyhteisössään työllistettävä vammaisia sekä liikuntaesteisten huomiointi kaavoituksen suunnittelussa.

Vanhasen porvarihallitus ei ole varannut kunnille riittävästi rahaa, jotta esimerkiksi vammaisten palvelutarjontaa (mm. henkilökohtaisen avustajapalvelua) sekä omaishoitajien tukea voitaisiin parantaa. Tämän vuoksi SDP:n eduskuntaryhmä on esittänyt useaan otteeseen lisäyksiä kuntien valtionosuuksiin, mm. vuoden 2010 budjettiin 500 miljoonan euron lisäystä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä opetustoimen valtionosuuksiin.

Työelämän joustoihin on pyrittävä huomioiden myös toimintarajoitteiset henkilöt. On lähdeettävä myös siitä, että vammaiset voivat työllistyä ilman tukia. Tulee lähteä siitä, että työ, jota tehdään tavallisella työpaikalla ilmaiseksi tai työsuusrahalla, tehdään ainoastaan lyhytaikaisena työkokeiluna tai harjoitteluna, jossa tavoitteena on työllistyminen työsuhteiseen palkkatyöhön. Myös työn ja eläkkeen yhteensovittamisen mekanismeja olisi helpotettava sekä parannettava eläkkeensaajien asumistukea. Vammaiset työssäkäyvät tulee saada entistä paremmin ammatillisesti suuntautuneen aikuiskoulutuksen piiriin.

Päätös

Esteettömyyden tulee toteutua niin työelämässä kuin muussa yhteiskunnallisessa toiminnassa. Työntekijöiden asemaa tukevia työelämän joustoja on lisättävä silmälläpitäen osatyökykyisten mahdollisuudet työntekoon. Samalla on huolehdittava sosiaaliturvan riittävästä, mm. työkyvyttömyyseläkkeen, eläkkeensaajien asumistuen ja työansioiden yhteensovittamisesta niin, että tuloloukkujen syntyminen estetään ja että toimeentulon taso on riittävä.